

rigtigt i 1858 at bygge Danmarks Forsvar, endnu staa i fuld Gyldighed. Det hed dengang i Motivraadet til det Lovudkast, som var forelagt Rigsraadet om Kjøbenhavns Befæstning mod Søfiden: „Den danske Stats militære Hovedopgave maa være ved sin Armee, sin Marine og sine Befæstningsanlæg at tilvejebringe et Forsvarssystem, kraftigt nok til at byde et Overfald. Epidfen og til at give Forsvaret en Varighed, som tillader at afvente vensfabelige Magters mæglende eller beskyttende Optraeden.“ Denne Opfattelse kan godt forenes med, hvad det ærede Medlem mente at være af størst Betydning for os, nemlig, at vi i vor Udenrigspolitik fulgte en rolig og besindig Vej, og herom tror jeg ikke, at der noget Steds eller hos Nogen af os er nogen Uoverensstemmelse. Der er Ingen af os, som vil forsvare, at vi i fjerneste Maade optraadte aggressivt. Men jeg kan ikke se, at der i den høitæredede Regjerings Forslag ligger Andet, end at vi ville forsvare vor Selvstændighed og Uafhængighed efter bedste Evne, og naar vi vise, at vi væsentligst kun ville indskrænke Forsvaret til Sjælland, fordi vi erkjende, at vi ikke kunne forsvare mere, ligger saa ikke netop deri en tydelig og klar Betegnelse af, at alle Tanker om aggressive Foranstaltninger fra Regjeringens Side ere saa fjerne som muligt. Det samme ærede Medlem udtalte, at Flertallet i Landet var imod Kjøbenhavns Befæstning. Jeg vil tillade mig at sige, at jeg ikke kjender Noget som helst, hvorpaa det ærede Medlem kan støtte denne Anskuelse. Jeg vil meget gjerne tro, at Spørgsmaalet har været diskuteret paa et eller andet Folkemøde, og at man der havt Leilighed til at udtale sig imod Kjøbenhavns Befæstning, men deraf at slutte, at hele Flertallet af Landets Befolkning er imod den, turde dog være for meget sagt. Iøvrigt skal jeg paa den anden Side meget villigt indrømme, at Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Befæstning — om denne Befæstning kan gjøres billigt eller dyrt, skal jeg ikke indlade mig paa at udtale mig om — er et saa stort Spørgsmaal, at det nødvendigvis kun kan bæres igjennem, naar der er en almindelig Opinion for det; thi hvis Befolkningens store Flertal i Virkeligheden er derimod, vilde Tanken selvfølgelig ikke kunne føres igjennem. Man har derfor i mine Dine gjort Sagen en daarlig Tjeneste ved at bringe den frem i Utide; det havde sikkert været bedre, om den var bleven forberedt ved først at diskuteres som Princip, og naar man da var bleven enig om Nødvendigheden, saa senere komme til Størelsen af det Beløb, der vilde medgaa til Befæstningen. Jeg vender mig derpaa til en anden Uttring af den samme ærede Taler, en Uttring, der ikke fremsattes første Gang, thi vi have havt Leilighed til at høre flere ærede Talere og da navnlig det ærede Medlem for Præsident's 6te Valgtreds sige noget Vignende. Det ærede Medlem (Holstein-Ledreborg) sagde nemlig: vi erkjende, at det er nødvendigt for

Hæren, naar den skal optage Kampen paa Sjælland, at den har en sidste Reduit; det gaa vi med til, men Reduiten maa blot ikke være Kjøbenhavn. Ja, hvis de ærede Medlemmer vilde vise os et andet Sted udenfor Kjøbenhavn, hvor vi kunde skabe en Fæstning, der kunde være en Reduit, men det har han ikke indladt sig paa, og saa er det ikke til nogen Nytte at give os Henvisningen, thi han veed, at Spørgsmaalet er blevet indbragt fra militær Side, uden at man har været istand til at finde et saadant Punkt. Desuden maa de Herrer virkelig tro, at vi Militære meget godt vilde, at der ikke er saa overordentlig mange Fordele forbundne med at befæste en stor By, saa, kunde man finde et andet Sted, der var bedre og heldigere beliggende, vilde man naturligvis foretrække det; men det er der ikke, og saalange man ikke kan finde det, eller de Herrer kunne paavise det, saa har denne Henvisning til, at vi nok skulle have en Reduit, men kun ikke Kjøbenhavn, ikke stor Betydning (Holstein-Ledreborg: Det har den Betydning, at det ikke bliver Kjøbenhavn). Det vil kun sige det selv Samme, som at vi saa faae slet ingen Reduit (Holstein-Ledreborg: Det bliver de Herrers Sag). Ja, det kan man godt sige. Jeg skal kun gjøre en lille Bemærkning til; det er med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning fra Søfiden. Jeg tillod mig sidste Gang varmt at anbefale, at man i den Henseende gjorde Noget, og jeg tillader mig atter denne Gang at gjøre det, da jeg tror, at det er absolut nødvendigt. Nu vil maasse det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, finde sig foranlediget til at sige, at vi kjende Bagtanken; det er jo udtalt saa ofte af Militære, at naar vi ere gaaede med til at befæste Kjøbenhavn fra Søfiden, følger deraf med nødvendig Konsekvens Kjøbenhavns Befæstning fra Landfiden, og netop fordi vi ikke ville gaa med til denne Konsekvens, sige vi Nei. Men dertil vil jeg sige, at dette Nei det kommer bag efter, thi Kjøbenhavns Befæstning mod Søfiden har sine Mangler, men den eksisterer, og naar ærede Medlemmer tro at kunne supplere det, vi have, med flydenbe Batterier, som jo skulle være bedre — jeg skal ikke indlade mig paa at udtale nogen Dom derom — saa vil jeg spørge: Dynaas der derved Nogetformhelt? Der er ikke Spor af Garantier for, at Kjøbenhavn ikke bliver bombarderet ligesaa godt da som ellers, hvorimod Anlægget af Espforter, der ere tilstrækkelige til at holde Tjenden i Afstand, vil sikkert Kjøbenhavn fra Søfiden mod et Bombardement, idet jeg selvfølgelig skal indrømme det ærede Medlem, at ogsaa jeg er af den Mening, som Kjøbenhavns Befæstnings ivrigste Modstander, Oberst Tscherning, har udtalt, at, gif man til at befæste Kjøbenhavn fra Søfiden, maatte man ogsaa komme til en Befæstning fra Landfiden. Det ærede Medlem for Aarhus Amt's 3die Valgtreds (N. Jensen) sluttede sit Foredrag med en Bemærkning, som jeg skal gjenoptage. Han